

Megelőzés – mosollyal

Gyermekeink kórházi ágyon

Akad-e szülő, akinek emlektárából hiányozna az efféle szívzorongató kép: ott áll a kórterem elfüggönyözött ajtaja előtt, és lopvaticton kukucskál a redők mellett keskeny résen. Le-sekszik, mint aki tilosban jár. S miközben ő odakinn a folyosón nyeli a könnyeit, odabenn, a kórházi ágyon bóbolygva tiltakozik szerezett magzata a rabság, az idegen környezet ellen, vagy — mint aki megadta magát a sorsnak, belefásulva a mindhiába-küzdelembe — szenvtelenül bámulja a mennyezetet.

A kórházba, klinikára került kisgyerekek a gyógyítandó betegség mellett másikat — lelki természetűt — is szerezhettek, ha a család helyébe lépők nem kísérlék meg helyettesíteni az édesanyát, s mindazokat, akik odahaza gyengésséggel foglalkoztak vele. Ehhez azonban némi pszichológiai ismeret is szükséges. S minthogy egyelőre sajnos nem foglalkoztatnak pszichológusokat ebből a célból fekvőbeteg-intézetek, ez a feladat elsősorban a gyermekek ágya körül forgolódo ápolónőkre vár.

A napokban Szegeden, a fertőző osztályok szakemberei részére megrendezett országos konferencia előadásai is azzal foglalkoztak, milyen pszichés hatást vált ki a betegekben a kórházi környezet. Az ágyhoz kötöttség, a külvilágtól való elzártság főként a fertőző osztályok kis betegeit sújtja, ezért is fontos, hogy különösen az ott dolgozók tisztában legyenek családpótló elhivatottságukkal is. Dr. Dudás Béla főorvos és Kocsis Mária szakasszisztens a fertőző osztályon fekvő csecsemők, illetve a kisgyermek személységfejlődésével kapcsolatos tapasztalatokat adta át a hallgatóság-nak.

Az orvosok szerint a modern gyógyításnak nélkülözhetetlen eszköze a pszichológia. A gépesítés korában sem lehet személytelen a gyógyító munka: az orvost, az ápolót soha nem helyettesítheti valamilyen masina, hiszen a beteg ember sem tekinthető megmunkálendő anyagnak. A gyógyítómunka sikere attól függ, hogy a gyógyító ember és a beteg ember egyenlő partnerként küzd-e a cél eléréseért.

Talán hihetetlen, de már a csecsemőt is önálló személységként kell kezelni: világra jött első pillanatától másoktól megkülönböztethető tulajdonságai, képességei vannak, amelyeket őseitől örökölt, tehát fogamzás előttiek, genetikusan eredetűek. Ezeket formálja, módosítja a magzat kihordásának számos körülménye, egyebek között az is, hogy az anya szeretettel várja-e gyermekét, akarja-e világra jöttét, vagy nyakába vett koloncnak tekinti. Nem közömbös a magzat személyiségfejlődése szempontjából a terhesség alatti idegi megterhelés, az, hogy érik-e konfliktusok az anyát vagy sem, szenved-e lelki betegségben. Az sem mindegy, milyen szeretethőfokú a környezet, amelybe a baba megérkezik. A szoptatás közben érzett melegség nemcsak fizikai, hanem rendkívül erős lelki kapcsolatot is létesít anya és gyermeke között, ezt a semmivel nem helyettesíthető kötéléket, biztosságérzetet szaktitják el drasztikusan, ha a csecsemő kórházba kényszerül. Számos országban, így Angliában is van rá példa, hogy az édesanyák is beköltözhetnek a kórházba,

gyermekük kezelésének idejére. Nálunk erre nincs lehetősége, a mamahelyetteseket kell tehát felkészítenie az egészségügyi oktatásnak a szerep vállalására is. Meg kell tanulniuk, hogyan használhat a csecsemővel kommunikálni. Mert lehet, hisz elégedettségét, jókedvét gőgicséssel, mosollyal fejezi ki, az ő szótárában a sírás rossz közérzetet jelent. Ha barátságunkról, szeretetünk-ről akarjuk „meggyőzni”, az ő kifejezési eszközeit használjuk: a mosolyból, játékoságból, a gügyögésből megérti (megérzi), nem ellenségek között van. Az ápoló nővér mosolya, duruzsoló beszéde megnyugtató, így könnyebben elkerülhető a hospitalizáció okozta lelki betegség. A jó szakember megkíméli ettől az elkerülhető lelki traumától a gondjaira bízott apró csecsemőt is, hiszen minden lelki megrázkódtatás élete végéig nyomot hagy az emberben.

Érdekes tapasztalatokat gyűjtött a nagyobbacska gyermekek körében a szakasszisztens. Megdöbbentő, hogy milyen erős negatív hatást vált ki a kicsinyekből a családtól való elszakadás. Még azok a gyermekek is visszavágyának az otthoni környezetbe, akiket útnak, vernek, ahol az izákos papa miatt napirenden vannak a veszekedések, ahol mindenféle komfortot nélkülöznek a lakásban. Ez bizonyítja, hogy a megszokott, ismert körülmények, még ha rosszak is, nagyobb biztonságérzetet adnak a gyermeknek, mintha kulturáltabb környezetbe kerülnek, de idegenbe, gyökertelenül. Ha ragaszkodása övének szól, anyjának, apjának, testvéreinek, őket helyettesíteni is csak a körülötte sűrű-forgó ápolónő képes, ha a gyermek kórházba kényszerül.

A másik családás, ami a kórteremben éri a már mászni-járni tudó gyermeket, hogy passzivitásra kényszerítik. Kiszolgáltatottságára vagy agresszivitással, vagy káros zárkózottsággal depresszióval válaszol. Ez ellen hároméves korig az érzelmi biztonság megteremtése lehet a „gyógyszer”, s ezt is csak a nővérke képes „beadni”.

Az idősebb gyermekek, az iskoláskorúak már jobban hallgatnak az értelmes szóra, az érzelmeik mellett az értelemszerűen építhet a szakember. Az okos ápolónő képes arra, hogy bevonja a beteget a gyógyításba, hogy felnőtként kezelje. A siker titka: becsapni ekkora gyermeket már nem szabad, mindent visszajára fordíthat egy leleplezett hazugság.

A kamaszok már nem kötődnek olyan szorosan szüleikhez — és ez a természetes. Ők már nagyobb lelki megrázkódtatás nélkül élnek a kórházi kezelés napjait, különösen, ha kellemes szobatársakra találhatnak. Hiba, ha kicsik közé fektetik őket, mondván, majd vigyázz rájuk: nem a betegek feladata egymás felügyelete!

Óhatatlan, hogy gyermekünk hosszabb-rövidebb ideig nyomja a kórház ágyát, amíg eléri a felnőttkori küszöbét. Az életnek nem éppen a legszebb pillanatai ezek, sem a szülő, sem a gyermek számára. De hogy fiunk, lányunk ne cipelje egy életen át a kórházban szerzett megrázó élményeket, azért sokat tehetnek az ápolónők. Az örökké lóto-futó nővérek, akiknek ezernyi dolga között futja jó szóra, simogatásra és mosolyra is.

Chikán Ágnes

Szíve szerint az e heti szerkesztő is megismételné előző, soros kollégája intelmeit, kérését, hogy — már csak a kisebb terjedelemből való tekintettel is — kíméljenek meg bennünket a túcatnyi oldalas levelektől, annál is inkább, mert nehéz írásságot tenni még az egyszerű érkező levelek között is, hogy melyik kerüljön be előbb a lapba. Sajnos, most is jöttek újabb, a papírtakarékossági szempontokat is mellőző írók. Nézzék el iról, ha mi nem mellőzzük eme szempontokat... E heti termésünkben panasz, érdeklődés, közérdekű javaslat mellett olyan írók is előfordulnak, melyek egyes vitatható emberi magatartásformákról, jelenségről számolnak be. Kár, hogy

Már megint a lift

Mert az IKV-ről lesz szó, kezdjük először a széppel: a Lenin körút 75. számú ház lakói — apróság ugyan — köszönetüket fejezték ki, hogy megcsinálták a kapuzárat. Nem nagy dolog, de ami bosszúságot az okozott nekik, lévén, hogy forgalmas út mellett nem tudták zárnai lakóházuk aajtáját, azt leírni szükségtelen, ezt magyarázza a köszönet.

A Rókus 104-es és 105-ös épület lakói azonos gonddal küszködnek. Mint Bórcsók Istvánné és Berta Máttyás — aláírásokkal „megtámogatták” — leveleikben írják, az Ingatlankezelő Vállalat az

Nyugdíjasok Újszegeden

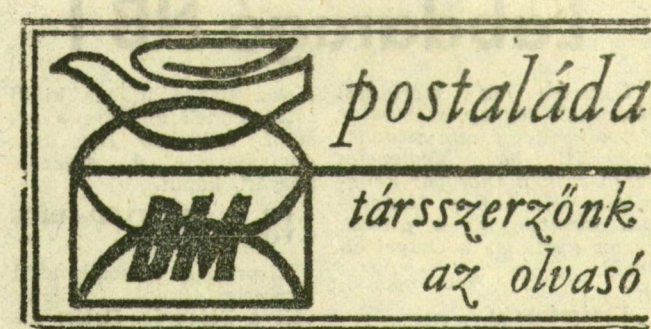
Jól sikerült rendezvényről számol be Bökönyi György (Orsovai u.), amely az újszegedi November 7. Művelődési Házban volt a közel-múltban. Az esemény példázta, hogy a munkában megfáradt idős emberekről sem feledkeznek meg a népművelők, s legutóbb száz-nál is jóval többen jöttek össze a művelődési ház nyugdíjasklubjának megalakulására. Az ünnepélyes keretek közt megtartott „klubavató” nem csupán egy hivatalos összejövetel volt. Kiállításon mutatkoztak be az idősebbeknek az ifjabbak: a Tömörkény Ist-

Sorokban

A Zöldfa utca egyik lakója az április 17-én közölt, kapupénzzel kapcsolatos levélhez szól hozzá. Ő is kéri, milyen alapon fizetett a házfelügyelő kapupénzt, hisz minden lakó kulcsot vett, a bejárati ajtó éjjelnappal tárva van, tehát kapupénz címén munka nélkül szerzett jövedelemhez jut — nem a vállalat — a házfelügyelő. Sok ember igazságérzetét bántja, ha bárki — így ő is — egy tízezeres házban havi 400 forint juttatán jövedelemre tesz szert.

Abrahám Rudolfné a Gyárlátról érkezett postáspanaszra reagál: szerinte nem a postást terheli a felelősség a hiányszolgáltatásért. Olvasónk azóta bizonyára olvasta a május 8-i lapunkat, amelyben a postaigazgatóság válasza megjelent. Ebből kiderül: valóban nem a postás, hanem a postahivatal a hibás a nyugdíjak késői kézbesítéséért.

Horváth József (Körtöltés u. 10.) olvasónk panaszát korábban, vagy a hozzáértkezett levélével egy időben több helyre elküldte, melyre a városi tanács építési és közlekedési osztálya a címére meg is küldte a választ. Ebből idézünk pár sort: „A VI. ötéves terv tanácsai fejlesztési lehetősége-

ilyen is van. Megszoktuk azokat az olvasói írásokat, amelyek egy lakóközösség gondjára hívják fel a figyelmet, s ilyenkor oldalakon át sorjáznak az érintettek nével és címmel vállalt aláírásai. Az alább következő panaszt nemcsak egy levélben olvashattuk.

egyébként „hellyel-közzel” jól működő liftet egyik napról a másikra lezáratta, s mint hírlík, azzal a magyarázattal, hogy majd idővel bekapcsolják a leendő diszpécserközpontos liftirányításba. Amennyiben ez a közvetlen oka, s más egyéb műszaki okokkal nem indokolható tény szolt közbe, magunk sem értjük a — levél tanúsága szerint idős és kisgyermekes — lakók miért kényszerülnek emeletmászásra, különösen magasra. Bizonyára az Ingatlankezelő Vállalatnak lenne egyéb hozzáfűznivalója is az ügyhöz.

ván Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola harmadéves tanulói sorakoztatták fel kerámiaalkotásaikat a nagyerteremben. „Műsorismertetés nélkül” csak egy kis izelítőt mindabból, ami hozzájárult a nyugdíjasklub tagjainak kellemes szórakozásához, jó hangulatához: magyar nótá és slágerek, operettrezszetek és népdalok, közös nótázás, harmonikaszó és hegedű hangjai mellett töltötték el az időt az idősek. Az új klubnak sikeres működést kívánunk, s ha minden rendezvényükről nem is fogunk hírt adni, együttérzünk velük...

ink a csatornahálózat építését csak a lakótelepeinken teszik lehetővé, így nagyobb távlatban sem lehet számolni a meglevő családi házas beépítésű területen központi forrásból megvalósuló csatornázással.”

N. Császár Pál (Haladás u. 4.) levélírónk panaszát elküldtük a Volán személyforgalmi üzemigazgatóságára. Az illetékes választát közöljük olvasónkkal. Tiszteletre méltó, agyortornász hobbinak hódol Káptanov Vilmos (Kossuth L. sgt. 56.): rejtvényt fejt. Korábban forgatta a fejében, hogy belép a rejtvénytfejtők klubjába, most megerített benne az elhatározás. Korábban volt rejtvénytfejtők klubja Szegeden, most nincs. Ezt fejtsse meg. Sajnáljuk...

M. F. (Keresztöltés u.) olvasónknak üzenjük: ha elzárják a tévét, kinyithatják az ablakot. No nem azért, hogy az a sok sugar kimenjen a szobából, amit egyik kedves rokona feltételez, hanem, hogy bejöjjön a jó levegő. Na persze, ha van szűnyoghálójuk. Mert, ha nincs, most már... A levélben írtakra egyet mondhatunk konkrétan: a televízió képsőve valóban ad sugárzást. Am ettől még senkinek semmi baja nem lett. Legfőképpen a műsorról.

A kitört ablaküveg

Ha mindössze arról lenne szó az itt következő olvasói levélben, hogy már megint valami meghibásodott egy lakóházban, valószínű hozzászaptunk volna egy másik panaszos levélhez. Hódi Antalné (Tarján 807. épület) viszont arról ír, hogy a szomszéd 806-os házban nem

gyal, a következmények bizonyítják. Csúnyán megsérült a gyerek keze, hosszú, mély sebet hasított rajta az eltört üveg. Az illető felnőtt

A város szülötte

Körösy György (Pécskai u. 16.) egy nem először megénekelt dologról ad hírt. Leírta levelében, hogy milyen szép rendezvény volt Siófokon a Kálmán Imre születésének centenáriuma-ra rendezett ünnepség. Erről pedig az jutott eszébe — s ez az amit már mi magunk is irtunk, s ez az, amit úgy tűnik, nem elég — a siófokiak kegyeletteljes szeretete kár, hogy nincs meg a szegediekben. Legálabbis erre gondol levélírónk, amikor Huszka Jenőre, a magyar zenetörténet nem kevésbé fontos alakjára emlékeztek, akinek bi-

bár látta, hogy a gyerekből ömlik a vér, össze-vissza szidta a kitört üveg miatt. S mint a levélből kiderül, többen is voltak a közelben, és senki nem akart mentőt hívni, mígnem egy közeli ismerős értesítette a fehér kocsit, s nemcsak hogy bevitte a gyereket a rendelőbe, hanem megvárta, míg összevarrják, és taxival vitte haza. Lehet, hogy kellene prédikációnak beillő kommentár a gyerekek féktelen magatartásáról vagy a felnőtt időnkénti közömbösségéről? Nem tartjuk szükségnek. Az ügy önmagáért szól.

zony allig-alig őrzí valami szülővárosában nemcsak a nevét, de az emléket sem. Bár Szeged városa volt, amely elindította Huszka Jenőt a hírnév útján, még is Balatonfüreden van szobora. Körösy György javaslatai között sok megvalósítható, használható ötlet volna, hogy nem közöljük annak csak az az oka, nem a részletekben, hanem a fontosabb „egészben” is van pótolnivalónk. Vele egyetértünk, a megoldás-kivitelezés nem a mi dolgunk.

Villamospanasz

I-né panaszja előtt csupán a tárgyilagosság kedvéért szükségesnek tartjuk megjegyezni, általában a villamosközlekedéssel kapcsolatban kevés észrevételt kapunk. Valójában ő sem a szokványos értelemben vett menetrend szerinti közlekedést kárhoztatja, hanem azt teszi szóvá, hogy egy 4/A jelzésű villamos miután már a hivatalos szolgálata lejárt — ám, lévén, hogy más útvonala nincs — a megszokott vonalon indult a településre. Eközben a Budapesti körüti villamosmegállóban (levélírónk szerint május 9-én, 18 óra 40 perckor) megállt, s bár tizen álltak szakadó esőben a megálló-

nál, a kocsit csak egyetlen SZKV-dolgozót vett föl. Utána továbbhajtott. Levélírónk nem azt kifogásolja, hogy miért 18 óra 35-ig állapították meg a betétjárat „érvényességét”. Jó, tudják az illetékesek. Azt viszont az ésszerűség jegyében kifogásolja, hogy amikor amúgy is a megszokott útvonalon halad, miért nem veheti fel és viheti el az utasokat, legálabb az egyébként is forgalmas átszállóhelyeknél. Jó, tudják az illetékesek. Azt viszont az ésszerűség jegyében kifogásolja, hogy amikor amúgy is a megszokott útvonalon halad, miért nem veheti fel és viheti el az utasokat, legálabb az egyébként is forgalmas átszállóhelyeknél. Jó, tudják az illetékesek. Azt viszont az ésszerűség jegyében kifogásolja, hogy amikor amúgy is a megszokott útvonalon halad, miért nem veheti fel és viheti el az utasokat, legálabb az egyébként is forgalmas átszállóhelyeknél.

Ismét Expressz

Május 13-án Budapestén vendégmunkásként a Santana együttes. A nagyszabású koncertre a szegedi Expressz Ifjúsági és Diák Utazási Iroda is árusított jegyeket, 200 forintért. A szegedi érdeklődők csak úgy juthattak jegyhez, ha vállalták a kötelező autóbuzsutat is, amit szintén az utazási iroda szervezett újabb 200 forintért. Így a nem kevés befektetést igénylő program látogatói joggal bosszankodtak, amikor az autóbuzs fél órával a koncert megkezdése után érkezett a helyszín-

re. A késést szervezési problémák okozták, hiszen sem forgalmi akadály, sem üzemszavar nem gátolta a pontos érkezést. Sajnos, nem először tapasztaljuk, hogy a szegedi Expressz utazási iroda inkompetens módon jár el szervezési ügyekben, s olyan feltételeket szab, melyeket nem tart fontosnak teljesíteni — írja levelében Tíntér Tibor népművelő, sok hopen maradt Santana-rajongó nevében.

Összeállította: Igiczi Zsigmond

Születésnap

Azon a tortán, mellyel több száz tagunkat kelleme köszönteni, két szál gyertya égne, hiszen két éves a Mozgáskorlátozottak Csongrád megyei Egyesülete.

Ily rövid idő még a kezdetet — a világra csodákozást, a szépre vagyakozást — jelenti. Két évvel ezelőtti első találkozásunkkor éppoly kíváncsi várakozással néztünk egymásra, ahogyan csak az ismeretlenre lehet. Eltitkolt szorongással, ki nem mondott kérdésekkel találgattunk, jelent-e majd számunkra változást új kapcsolatunk, mire lesz képes összetartó közösségünk. Amikor egymást hallgatva magunkra ismertünk, már tudtuk, hogy a sokszor bánatot okozó, megoldhatatlannak vélt gondok közösek, megszüntetésükre együtt több a reményünk. Bizunk abban, hogy a ma még bizonytalan lépteink egyre határozottabbá válnak, s

egyre messzebbre jutunk. Bátorabban szólnak, kérdeznünk, megfogalmazzuk vágyainkat, merünk célokat is kitűzni. Távlatabbra látva türelmünk, kitartásunk már nem véges, hiszen nem vagyunk egyedül gondjainkban, és nem vagyunk egyedül akkor sem, ha csak egyszerűen nem akarunk egyedül lenni.

Mint a két év alatt oly sokszor, gondolatban most is együtt vagyunk azokkal a társainkkal, akik nem lehetnek velünk. Szeretnénk, ha közönségünk életét ereje reményét kelte hozzájuk is eljutna — hiszen a szerencsésebb helyzetben levők tudják, hogy egymás segítése nehéz feladat, de fontosabb s szebb is talán, mint, akik hasonló gondokkal nem küzdenek. Együtt erővel és akarattal csodára lehetünk képesek — e csoda a színesebb, gazdagabb holnapunk megvalósulása.

Fráter Éva